

Souhrnná teritoriální informace:

Saúdská Arábie

Zastupitelský úřad Rijád 1. 9. 2021 15:28

Saúdská Arábie je absolutní monarchií, v jejímž čele stojí Jeho královská výsost král Salmán bin Abduláziz Al Saúd. Zákonodárný proces představuje poradní sněm zvaný Shoura. Ekonomika je postavena z velké části na těžbě ropy, ale vláda usiluje o její diverzifikaci prostřednictvím strategie Víze 2030, která představuje komplexní ekonomickou a společenskou proměnu země. Vzhledem k budování celých nových odvětví v soukromém sektoru a astronomickým výdajům na vládní gigaprojekty, představuje Saúdská Arábie velice perspektivní a zajímavý trh pro širokou škálu zboží a služeb. Překážkami obchodu jsou především odlišnost obchodní i společenské kultury, což může vytvářet výzvy v orientaci v požadavcích na dovoz, či podnikání. Podniky, které tyto výzvy překonají a na trhu uspějí, však mohou očekávat zajímavé příležitosti.

Základní údaje	
Hlavní město	Rijád
Počet obyvatel	34,2 milionů
Jazyk	Arabština
Náboženství	Islám
Státní zřízení	Monarchie
Hlava státu	Jeho královská výsost král Salman bin Abd al-Aziz Al Saud
Hlava vlády	Jeho královská výsost král Salman bin Abd al-Aziz Al Saud
Název měny	saúdský rijál (SAR)
Cestování	
Časový posun	+2 hodiny (+1 hodina v době letního času)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Juraj Koudelka, CSc.
Ekonomický úsek	Mgr. Vojtěch Hromek
Konzulární úsek	Mgr. Petra Qsous
CzechTrade	Ne
Czechinvest	Ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	777,8
Hospodářský růst (%)	2,9
Inflace (%)	2,5
Nezaměstnanost (%)	13,9

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název:

- 1 Saúdskoarabské království (SAK)
- 1 Arabsky v českém přepisu: Al Mamlaka Al Arabija As Saúdiá
- 1 Anglicky: Kingdom of Saudi Arabia

Saúdská Arábie je absolutistickou monarchií v čele s králem

Složení vlády:

Počáteční zkratka JKV – anglicky HRH, je-li u některého představitele uvedena, znamená Jeho královská výsost – His Royal Highness. Seznam vlády je aktualizován k 11.5.2021.

- 1 král, předseda vlády - JKV král Salman bin Abd al-Aziz Al Saud
- 1 korunní princ, 1. místopředseda vlády, ministr obrany - JKV princ Muhammad bin Salman bin Abdulaziz Al Saud
- 1 ministr vnitra - JKV Abdulaziz bin Saud bin Nayef Al Saud
- 1 ministr životního prostředí, vody a zemědělství - Abdul Rahman bin Abdul Mohsen Al Fadli
- 1 ministr ekonomiky a plánování - Faisal Al Ibrahim
- 1 ministr obchodu a investic - Majid bin Abdullah Al Qasabi
- 1 ministr telekomunikací a informačních technologií - Abdullah bin Amer Al Sawaha
- 1 ministr médií - Dr. Majid bin Abdullah al Qasabi (ve výkonné kapacitě)
- 1 ministr kultury - JKV princ Bandar bin Abdullah bin Mohammed bin Farhan Al Saud
- 1 ministr ekonomiky a plánování - Mohammed Al Tuwajri
- 1 ministr vzdělávání (školy) - Hamad Al Sheikh
- 1 ministr financí - Mohammed Al-Jadaan
- 1 ministr zahraničních věcí - JKV princ Faisal bin Farhan bin Abdullah bin Faisal bin Farhan Al Saud
- 1 ministr zdravotnictví - Tawfiq bin Fawzan Al Rabiah
- 1 ministr bydlení - Majid Al Hoqail
- 1 ministr pro islámské záležitosti - Sheikh Abdullatif bin Abdulaziz bin Abdulrahman Al Sheikh
- 1 ministr spravedlnosti - Waleed bin Muhammad bin Salid Al Samaani
- 1 ministr práce a sociálních věcí - Ahmed bin Suleiman Al Rajhi
- 1 ministr pro místní rozvoj a venkov - Majid bin Abdallah Alhogail
- 1 ministr národní gardy - JKV princ Abdullah bin Bandar bin Abdul Aziz
- 1 ministr energetiky, průmyslu a minerálních zdrojů - JKV Abdul Aziz bin Salman Al Saud
- 1 ministr pro záležitosti poutnictví (hádžže a umry) - Muhammad Saleh bin Taher Bentin
- 1 ministr dopravy - Saleh bin Nasser Al-Jasser
- 1 ministr pro civilní službu - Sulaiman Al-Hamdan
- 1 ministr sportu - Abdulaziz Bin Turki al Faisal
- 1 ministr - poradce pro dohled nad správou dvou svatých mešit - Turki bin Mohammed bin Saud Al-Khabeer Al Saud
- 1 ministr - poradce královského dvora - Abdul Rahman bin Ali Rubaiaan
- 1 ministr - poradce královského dvora - Nasser bin Abdulaziz Al Dawoud
- 1 ministr - poradce královského dvora - Muhammad bin Mazyad Al-Tuwajiri
- 1 ministr - poradce královského dvora - JKV princ Turki bin Mohammed bin Fahd bin Abdulaziz Al Saud

- 1 ministr - náměstek ministra vnitra - Ahmed bin Mohammed Al Salem

Ministři řídící zvláštní centrální úřady:

- 1 ministr - předseda Úřadu pro státní bezpečnost - Khaled Al-Harbi
- 1 ministr - asistent předsedy Úřadu pro státní bezpečnost - Abdulkarim bin Abdul Aziz Al-Essa
- 1 ministr - předseda Capital Market Authority (Úřadu pro kapitálový trh) - Mohammed bin Abdullah bin Ibrahim Al-Kuwaiz
- 1 ministr - ředitel Zvláštního úřadu korunního prince - Bader bin Mohammed bin Abdul Aziz bin Asaker
- 1 Hlavní úřad pro zábavu (de facto vysvětlován jako úřad pro mládež "GA for Entertainment") - Turki al-Sheikh
- 1 Hlavní úřad pro meteorologii a životní prostředí - Ayman Bin Salem Alghanam
- 1 Hlavní úřad pro sport (General Sports Authority) - JKV Abdulaziz bin Turki Al-Faisal
- 1 Hlavní úřad pro zakát a daně (Centrální finanční a daňový úřad) - Mohamed Bin Abdullah Al Jadaan
- 1 Úřad pro digitální vládnutí (Digital Government Authority - Ahmed bin Mohammed bin Ali Al-Swaiyyan

1.2 Zahraniční politika země

Saúdská Arábie je členským státem OSN od roku 1945, je taktéž zakládajícím členem GCC (Gulf Cooperation Council), Světové muslimské ligy (Muslim World League) a Organizace islámské spolupráce (OIC). Od roku 2005 je země členem Světové obchodní organizace. Saúdská Arábie je také členem uskupení G20.

Coby jeden z největších světových producentů ropy je Saúdská Arábie také jedním z hybatelů uskupení OPEC. Harmonizace produkce mezi členskými státy za účelem stabilizace cen ropy na světových trzích je pak mocným nástrojem zahraniční politiky. V islámském světě požívá Saúdská Arábie zvláštního postavení díky tomu, že se zde nachází dvě pro Islám nejsvětější místa - Mekka a Medína. Každoroční posvátná pouť Hajj a malá pouť Umrah představuje nejen nemalý zdroj příjmů. Kvóty na počet poutníků z jednotlivých zemí světa jsou také významným zahraničně politickým nástrojem.

Nejintenzivnější bilaterální vztahy má země převážně se svými sousedy z regionu GCC, tedy Spojenými arabskými emiráty, Bahrajnem, Ománem a Kuvajtem. Vztahy s Katarom, v posledních letech napjaté, byly nedávno normalizovány. Saúdská Arábie také stojí v čele Arabské koalice intervenující vojensky ve prospěch mezinárodně uznané vlády v Jemenu.

S USA pojí Saúdskou Arábii strategické partnerství trvajícím od roku 1940. USA měly zásadní vliv na rozvoj infrastruktury těžby ropy v zemi a Saúdská Arábie je jejich největším zákazníkem pro obranné technologie. Historicky daná je také spolupráce s Velkou Británií, která je v Evropě saúdským nejbližším partnerem. Spolupráce probíhá především v ekonomické a obranné rovině. Spolupráce s Ruskem se v posledních letech zintenzivnila, nejviditelnější aktivity vyvíjí Russian Direct Investment Fund. Rusko je z jedné strany konkurentem na ropném trhu a je nutné vyvažovat zájmy obou zemí ve vztahu k ropné produkci v rámci uskupení OPEC+ .Saúdská Arábie také navázala úspěšnou spolupráci s Čínou na mnoha rovinách (zavádění 5G sítí, technologická spolupráce, vzdělávání). Spolupráce s Čínou funguje také na územích třetích států (Afrika či Asie). Čína je také největším odběratelem Saúdské ropy.

EU jako taková je vnímána spíše jako partner pro GCC než bilaterální partner.

V saúdské zahraniční politice mají významné místo také Pákistán a Indie. S Pákistánem existuje široká spolupráce zejména v jaderné energetice. Obě země jsou navíc významnými zdroji zahraniční pracovní síly, a to od manuálních pracovníků, až po střední management. Velkou roli v bilaterálních vztazích s oběma zeměmi hraje vzájemný obchod a investice, zejména v ropném sektoru.

Úroveň bilaterálních vztahů s Tureckem se v posledních letech setrvale horšila, došlo dokonce k neoficiálnímu embargu na turecké zboží v zemi. Írán zaujímá v saúdské zahraniční politice negativní roli v souvislosti s jeho regionálními velmocenskými ambicemi (angažmá v Sýrii, Iráku a Jemenu).

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel:

- 1 34 218 169

Zdroj: General Authority of Statistics. Z toho je Saúďů 20,8 mil. a cizinců s dlouhodobým pobytem 12,6 mil. (rozložení cizinců a Saúďů je aktualizováno k roku 2018)

Střednědobým trendem, zejména v souvislosti s kampaní tzv. "Saúdízace" dochází k postupnému odlivu zahraničních pracovníků ze země, což

je dáno nejen vyhrazením pracovních míst v některých sektorech pouze pro Saúdy, ale také ztěžováním podmínek pro zahraniční pracovníky (např. zvyšování poplatků ze závislých osob, které se každoročně zdvojnásobují, což podporuje odliv rodinných příslušníků, a také motivuje řadu zahraničních pracovníků hledat uplatnění v zemích, kde je snazší mít rodinné příslušníky při sobě.

Průměrný roční přírůstek:

- 1 2,4 % (Q2 2019: GASTAT - Statistický úřad Saúdské Arábie)

Demografické složení (vč. registrovaných cizinců):

- 1 muži: 57,68 %
- 1 ženy: 42,31 %

Věková skladba:

- 1 0-14 let: 24,52 %
- 1 15-29 let: 24,12 %
- 1 30-49 let: 37,40 %
- 1 50-69 let: 12,01 %
- 1 70 a více let: 1,94 %

- 1 0-30 let: 48,64 %
- 1 15-65 let: 51,36 %

Z přiložené statistiky je zjevný vysoký podíl mladého obyvatelstva.

Národnostní složení:

- 1 Arabové: 90 %
- 1 Afro-Asiaté: 10 %
- 1 státní příslušníci (Saúdové): 62,15 %
- 1 cizinci (tzv. expatrianti, tj. cizinci se stálým pobytem v SAK, avšak bez státního občanství): 37,84 %

Náboženské složení:

- 1 muslimové (islám): 100 % (tento statistický údaj nezahrnuje cca 38 % expatů, kteří žijí v Saúdské Arábii a jsou různých náboženství od křesťanů z Filipín až po hinduisty z Indie)
- 1 většinu saúdské populace (85–90 %) tvoří sunnité - salafistický (wahábistický) výklad sunnitského islámu, šíité žijí na východě v oblastech Al-Hofúf a Al-Qatif a na jihozápadě (Najran) – celkem se počet šíitské populace odhaduje na 3–4 mil. (10–15 %).

Veřejné projevy jiných náboženství (náboženské obřady, symboly, tiskoviny atd.) jsou zakázány, z toho důvodu je statistický údaj o 100 % muslimů v zemi zkreslený. Odhady hovoří o cca 1 milionu křesťanů z řad expatriantů (zejména Filipínci), praktikování jiných náboženství však není oficiálně povoleno, a proto nejsou ani oficiálně registrováni jejich vyznavači.

Saúdský statistický úřad za rok 2020 neaktualizoval statistiky obyvatelstva. V souvislosti s pandemií COVID-19 a zhoršujícími se podmínkami pro zaměstnávání cizinců se odhadovalo, že v roce 2020 opustilo zemi na 1,2 milionu cizinců.

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

V důsledku pandemie COVID-19, ale především nízkých cen ropy v průběhu roku 2020 pokleslo DPH meziročně o 4,1%, avšak v roce 2021 se očekává návrat k růstu ve výši 2,1 %. Všeobecně se předpokládá, že by nemělo dojít k žádným závažnějším šokům. Během roku 2020 došlo také ke zvýšení zadlužení (podrobněji viz následující kapitola), avšak vláda neopustila program fiskální zodpovědnosti a nadále se do budoucna bude snažit fiskální zadluženost snižovat.

Nezaměstnanost stojí na hodnotě 11,8 %, přičemž u mužů činí 5,6 % a u žen 28,2 %. Zde se však jedná pouze o statistiku saúdských občanů. Participace saúdské pracovní síly činí 46,2 %. V zemi žije cca 10,5 mil. cizinců z celkového počtu obyvatel 35 milionů. Ti představují významný finanční odtok ze země (34,5 mld. USD v roce 2019). Inflace v červenci 2020 skokově vzrostla na 6 % vlivem zvýšení DPH z 5 % na 15 % V dubnu 2021 se stále pohybuje na 5,3 %. Inflace je však relativně stabilní.

Saúdská ekonomika je historicky postavená na těžbě ropy. Sektorově se na HDP podílí ropný sektor z 19,7 %, stejně jako vládní služby (21,9 %). Soukromý sektor přispívá 50,7 % k HDP. V soukromém sektoru nejvíce k HDP přispěl velko- a maloobchod (10,8 %) a zpracovatelský průmysl (9,9 %). Zde je nutné uvést, že údaje o podílu ropného sektoru nezahrnují všechny aktivity; Reálně tvoří ropa a zemní plyn přes 40 % HDP, 80 % příjmů státní pokladny a 90 % příjmů z exportu.

Z hlediska složení průmyslu je vedle těžby ropy klíčový také chemický průmysl. Vláda ve svých prioritách zdůrazňuje rozvoj těžebního průmyslu, kde existuje vysoký nevyužitý potenciál místního nerostného bohatství (zlato, měď, vzácné kovy). Velkou důležitost vláda také přikládá cestovnímu ruchu, který se rozvíjí takřka z ničeho (země teprve od roku 2019 vydávala turistická víza). Pro srovnání: HDP na obyvatele v přepočtu na paritu kupní síly činí v SA 46 790 USD, v ČR 40 293 USD.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	2,4	0,3	-4,1	2,9	2,4
HDP/obyv. (USD/PPP)	49 157,9	49 021,0	46 790,0	47 790,0	48 690,0
Inflace (%)	2,5	-2,1	3,4	2,5	2,3
Nezaměstnanost (%)	12,7	12,0	14,7	13,9	13,1
Export zboží (mld. USD)	294,4	261,6	160,2	190,2	222,8
Import zboží (mld. USD)	125,6	140,3	112,2	118,2	122,4
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	168,8	121,3	48,0	72,1	100,3
Průmyslová produkce (% změna)	2,7	-2,6	-4,3	2,5	1,7
Populace (mil.)	33,4	34,2	35,0	35,9	36,7
Konkurenceschopnost	39/140	36/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	2/7	2/7	2/7	2/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Výdaje státního rozpočtu pro rok 2021 jsou plánovány ve výši 990 mld. SAR (264 mld. USD), což představuje meziroční pokles o 7,3%. Příjmy státního rozpočtu jsou předpokládány ve výši 849 mld. SAR (226,4 mld. USD). Fiskální deficit ve výši 141 mld. SAR (37,6 mld. USD) je o 52,7% nižší než deficit za rok 2020 a o 32% nižší, než byl pro rok 2020 plánován.

V roce 2020 se, kvůli nízkým cenám ropy, snížil podíl těžby ropy na HDP z 27,4% na 19,7%. Ve třetím čtvrtletí také příjmy z neropného sektoru poprvé přesáhly příjmy z ropy. Strukturální reformy probíhající v rámci plánu Víze 2030 jsou spíše pozvolného charakteru a neprojeví se pouze v horizontu jednoho či dvou let. Státní dluh vzrostl za první tři čtvrtletí roku 2020 ze 180,8 mld. USD na 226,1 mld. USD, přičemž zahraniční dluh vzrostl z 81,4 mld. USD na 93,4 mld. USD. Rozpočtové výdaje vzrostly z 4,5% HDP na 12% HDP.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-5,7
Veřejný dluh (% HDP)	42,2
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-8,7
Daně	
PO	0%
FO	0%
DPH	15%

Devizové rezervy poklesly meziročně o cca 10% na 440 mld. USD, což je mimo jiné důsledkem převodu 40 mld. USD na státní investiční fond PIF za účelem zajištění pokračování vládních gigaprojektů.

2.3 Bankovní systém

Saúdský bankovní sektor je stabilní, zejména díky poměrně vysoké kapitalizaci místních komerčních bank. Bankovní soustavu řídí Saúdská centrální banka, dříve Saudi Arabian Monetary Agency (SAMA). Saúdské banky byly v roce 2020 posíleny dvěma finančními injekcemi v celkové výši 26,6 mld. USD za účelem stabilizace bankovního sektoru v očekávání nesplácení půjček v souvislosti s pandemií COVID-19.

Od 2. poloviny roku 2009 je povoleno zřizování poboček zahraničních bank v jejich 100% vlastnictví (jako jedna z prvních této možnosti využila švýcarská UBS). K ní se přidala řada mezinárodních bank má v SAK své pobočky, které však neprovozují žádné retailové služby k nimž nemají licenci (např. State Bank of India, BNP Paribas, JP Morgan Chase, Deutsche Bank, Gulf International Bank apod.).

Největší komerční banky:

1. National Commercial Bank (NCB)
2. Al Rajhi Bank
3. Riyad Bank
4. Samba Bank (Samba Financial Group)
5. Saudi British Bank (SABB)
6. Banque Saudi Fransi

V roce 2020 bylo rozhodnuto o spojení, nebo spíše převzetí Samba Bank se strany NCB, čímž by měla vzniknout největší banka v regionu.

Pro některé bankovní služby byly státem zřízeny tzv. **specializované úvěrové instituce**. Jsou to:

- 1 Saudi Credit Bank: osobní půjčky
- 1 Saudi Arabian Agricultural Bank: zemědělské úvěry
- 1 Saudi Industrial Development Fund: zvýhodněné průmyslové úvěry
- 1 Real Estate Development Fund: stavební půjčky
- 1 Public Investment Fund: zvýhodněné úvěrování velkých projektů
- 1 Saudi Fund for Development: zvýhodněné financování exportu

V zemi působí desítky pojišťoven, ale pojišťovacímu trhu dominuje státní pojišťovna National Company for Cooperative Insurance, jejíž služby jsou založeny na islámské zásadě vzájemného neziskového pojištění. Mezi hlavní komerční pojišťovny patří mj. AXA/Norwich Union, European Saudi Co. for Cooperative Insurance či Royal Sun Insurance Co.

2.4 Daňový systém

Saúdský daňový systém je relativně přehledný a nepodléhá mnoha změnám. Daň z příjmu fyzických osob není zavedena a ani se o ní neuvažuje. Příjem nerezidentů je daněn srážkovou daní ve výši 5% (autorské poplatky 15%). Daň z příjmu právnických osob vlastněných plně subjekty mimo země GCC je stanovena ve výši 20%. Pro ostatní (Saúdské majitele a majitele ze států GCC) pouze náboženská daň zakát ve výši 5%. U joint venture je výše daně ze zisku upravena podle podílu jednotlivých společníků a země jejich původu (GCC x non-GCC). Zdaněn je příjem vzniklý z činnosti na území KSA. V případě, že společnost podniká v oboru zemního plynu, činí sazba daně z příjmu 30%. V sektoru

ropy může výše sazby dosáhnout až 85% (sazba progresivně klesá až k 50%, jestliže výše investice přesahuje 100 mld. USD). DPH, zavedená v roce 2018, byla v roce 2021 zvýšena z 5% na 15% za účelem kompenzace výpadků státních příjmů z ropy v roce 2020. V závislosti na ekonomickém vývoji se očekává její postupné snížení.

Prosté dovozy zboží nepodléhají zdanění z příjmu, v případě, že však smlouva na dovoz zboží zahrnuje doprovodnou činnost na území KSA, pak je tato činnost zdaněna (např. montáž zařízení). Pokud nelze ze smlouvy rozpoznat, jakou hodnotu tato činnost má, stanoví se její výše odhadem na 10 % z dodávky zboží.

Od července 2017 byl zaveden poplatek za každou osobu závislou na zahraniční osobě, trvale pobývajícím v Saúdské Arábii. V roce 2020 činil 400 SAR/měsíc. Splatnost za zpoplatněné období (tj. od 07/2017 do platnosti pobytového povolení, tj. platnosti dokladu k pobytu (iqama)) je nejpozději je při obnovování víza a při žádosti o nové vízum.

Spotřební daň na Tabák (a tabákové výrobky) a energetické nealkoholické nápoje je stanovena ve výši 100 % a na nealkoholické sycené nápoje ve výši 50 %, ve všech případech z prodejní maloobchodní ceny.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je v souhrnu největším obchodním partnerem Saúdské Arábie (15,4% celkového obrátu) za Čínou a Saúdská Arábie představuje pro EU 17. největšího obchodního partnera (1,1%). Hodnota vývozu do EU se v roce 2020 významně snížila (-41,2%) kvůli velmi nízkým cenám ropy. Dřívější víceméně vyrovnaná obchodní bilance je tak dnes velmi ve prospěch EU.

Obchodní výměna s EU (mil. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	26 658,0	26 415,7	24 888,7	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	28 007,4	26 348,3	15 441,9	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	1 349,3	-67,4	-9 446,8	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Saldo obchodní výměny se Saúdskou Arábií je výrazně ve prospěch ČR. Celkový obchod meziročně poklesl o 14,7%, z toho import z SA dokonce o 29,2%. To lze přičítat jak pandemii COVID-19 a návaznými problémy pro výrobu a logistiku, tak nízkým cenám ropy, které snížily hodnotu jinak objemově podobných transakcí s touto komoditou. V příštím roce lze očekávat zotavení vzájemného obchodu na předpandemickou úroveň.

Obchodní výměna s ČR (mil. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	10,5	10,7	9,7	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	2,8	2,7	1,9	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-7,6	-8,0	-7,8	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

V roce 1988 uzavřela Evropská společenství s Radou pro spolupráci v Zálivu (GCC), kde je Saúdská Arábie nejvýznamnějším členem, Dohodu o spolupráci (Cooperation Agreement) v hospodářské a obchodní oblasti. Obě strany si poskytly doložku nejvyšších výhod a zavázaly se jednat o uzavření dohody o volném obchodu. Jednání již neprobíhají, hlavním důvodem je otázka vývozních cel a subvencí na saúdské petrochemické produkty, které Saúdská Arábie prosazuje z důvodu potenciální ochrany domácího trhu. Možnost zavedení vývozních cel je však v rozporu nejen s principy dohody a vytváří možný precedens u dalších dohod, ale mohla by poškodit i evropské investice v KSA. Na úrovni dialogu EU-GCC probíhají čas od času snahy jednání obnovit, avšak pozice SA se nezměnila, naopak FTAs, které EU dnes uzavírá jsou co do záběru mnohem širší než dříve, bude tedy obtížné jakoukoli dohodu uzavřít.

Smlouvy s ČR

- 1 Všeobecná dohoda mezi vládou České republiky a vládou Saúdskoarabského království. Tento první smluvní dokument v historii vzájemných vztahů vstoupil v platnost dne 20. 1. 2003.
- 1 Dohoda o vzájemné podpoře a ochraně investic - platnost 13. 3. 2011.
- 1 Dohoda o zamezení dvojímu zdanění - platnost 1. 5. 2013.
- 1 Dohoda o letecké přepravě. Podpis se uskutečnil v prosinci 2016, nicméně dohoda doposud nevstoupila v účinnost.

3.3 Rozvojová spolupráce

Saúdská Arábie není vzhledem ke své ekonomické situaci (členský stát G20) recipientem rozvojové pomoci. Saúdské subjekty mají přístup k prostředkům evropského fondu pro výzkum a inovace Horizon 2020. Prohlubování bilaterální spolupráce je financováno prostřednictvím Instrumentu partnerství (Partnership Instrument: PI), který je určen k prohlubování bilaterální spolupráce s vysokopříjmovými a industrializovanými ekonomikami.

Země je naopak významným poskytovatelem rozvojové pomoci (2019: 2 mld. USD, 2020: 1,6 mld. USD. Zdroj: OECD). Institucionální rámec rozvojové pomoci představuje především Saudi Fund for Development. Humanitární pomoc pak organizuje King Salman Humanitarian & Relief Centre, které nejvíce pomoci poskytuje v Jemenu, na palestýnských územích, Sýrii a Somálsku.

V tuto chvíli není známo, že by se české podniky zapojily do spolupráce s těmito fondy a organizacemi, nicméně nabídka vhodných produktů, služeb či projektů má potenciál uspět. Je však třeba upozornit, že zde je dominantní preference pro saúdské produkty.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► Zdravotnictví a farmaceutický průmysl

Saúdská populace by se měla rozrůst z dnešních cca 35 milionů až na 45 milionů v roce 2050. Do roku 2050 by se také měla zvýšit střední délka dožití ze 76,4 na 81,8 let. Zátěž sociálního a zdravotního systému v souladu s demografickým trendem stárnutí populace bude narůstat. Náklady na zdravotnictví by měly vzrůst z dnešních 45,9 mld. USD až k 160 mld. USD v roce 2050. Z tohoto důvodu by Saúdská Arábie měla do roku 2030 investovat přes 66 mld. USD do zdravotnictví. Plán je také zvýšit účast soukromého sektoru na zdravotním systému ze 40 na 65%. Vedle budování a rozšiřování zdravotnických zařízení se vláda velmi zaměřuje na rozvoj domácího farmaceutického průmyslu, ale také kupříkladu na domácí výrobu implantátů. Do roku 2023 má Saúdská Arábie ambice stát se regionálním farmaceutickým hubem. V tomto ohledu bude pro firmy zajímavou možností zavést výrobu, ať již farmaceutickou, nebo zdravotnických prostředků, přímo v zemi, lze očekávat významné vládní pobídky.

Velvyslanectví také zaznamenalo poptávku po specializovaných rehabilitačních službách, např. pro válečné veterány. Je zde však také řada

pokusů přenést českou expertízu v oblasti fyzioterapie přímo do země a ušetřit tak náklady na cestu do ČR, zejména pro klienty, kteří vyžadují dlouhodobou a pravidelnou péči. V tomto ohledu by bylo zajímavou příležitostí vzdělávání fyzioterapeutů.

► Obranný průmysl

Saúdská Arábie v rozpočtu na rok 2021 vyčlenila 46,7 mld. USD (cca 6,6 % HDP). Země je také druhým největším dovozcem vojenské techniky na světě. V roce 2020 český vývoz zbrojní techniky činil 5,5 mil. USD. Jedná se především o komponenty střeliva, součástky ke konečné montáži vozidel a další. Vláda Saúdské Arábie usiluje o přenos technologií na výrobu zbraní, munice a vojenských dopravních prostředků do Saúdské Arábie. Cílem je, aby do roku 2030 ozbrojené složky pokrývaly své potřeby z 50% z místních zdrojů.

Vedle klasického speciálu je také poptávka po řešeních z oblasti ICT, zejména kybernetické bezpečnosti a přidružených služeb, kde mají české firmy dobrou pověst. V souvislosti s rozvojem nekonvenčních asymetrických hrozeb Saúdská Arábie urychleně poptává systémy detekce a neutralizace dronů všech typů, stejně tak dronovou techniku sama nakupuje. Velký zájem je také o „chytrou“ munici.

► Důlní, těžební a ropný

Celková hodnota minerálního bohatství Saúdské Arábie se odhaduje na 4,8 bil. SAR (31,57 bil. Kč), mezi jinými země disponuje jedněmi z největších ložisek fosfátů a tantalu na světě, dále má významné zásoby bauxitu, kaolinu, stříbra, zinku, mědi, uranu a magnezitu. Regionální prvenství drží Saúdská Arábie také v těžbě zlata.

V roce 2020 vláda představila pro sektor těžebního průmyslu novou strategii, která zakotvuje pravidla pro udělování těžebních licencí zahraničním investorům, zejména pak odbourává značnou část administrativní zátěže. Taktéž byl přijat nový zákon o těžbě. V souvislosti s přílivem zahraničních investic pak lze očekávat zvýšenou poptávku po důlních technologiích a technologickém transferu, a to nejen v oblasti těžby samotné, ale také přidružené logistiky a zpracování vytěžených rud (tedy i kovozpracovatelský průmysl a celý jeho ekosystém).

► Zábava a volný čas

Rok 2020 poptávku vychýlil směrem k domácí zábavě, tedy například k videohram a herním zařízením, deskovým hrám, zařízením pro domácí cvičení, atd. Před vypuknutím pandemie COVID-19 prožívala Saúdská Arábie nebývalý nárůst počtu kulturních a zábavních akcí. I navzdory restrikcím se podařilo uspořádat závody Dakar, či Formule E, byť se značně omezeným publikem. Počítá se také se závody F1.

V současné době jsou pořádány kulturní akce spíše pod širým nebem, například nedávno proběhnuvší festival světelných uměleckých instalací Noor Riyadh. V blízké době by však měla restartována příprava festivalů, čili se obnoví poptávka po pořádání kulturních akcí, tématických vzdělávacích výstav (vesmír, dinosauři, apod.), ale také zábavních atrakcí, heren s instalovanou skupinovou virtuální realitou, pro kterou české firmy dokážou dodat kvalitní obsah. Vláda také investuje do rozvoje elektronických sportů, čili zde bude odbyt pro služby navazující na péči o členy profesionálních týmů, či management velkých herních akcí. Pokračuje také vládní gigaprojekt zábavního parku Qiddiyah, který mimo klasických atrakcí obsahuje také řadu sportovišť, včetně arény pro elektronické sporty, trať F1, či zábavní park Six Flags.

V oblasti turistického ruchu pokračuje projekt výstavby luxusních resortů Red Sea Resort a Amaala. Ty představují příležitost pro dodávky zejména v oblasti hotelnictví, či služby v oblasti zábavy pro ubytované (dodávky obsahu, management akcí). Výhodu mají firmy, které jsou již zapojeny do dodávek mezinárodním hotelovým řetězcům. Vláda také pokračuje v budování domácího zábavního průmyslu, zejména filmového či hudebního. Zde je příležitost ke spolupráci ve školení a předání know-how například v oblasti animace či zvláštních efektů, hudební produkci, event managementu a dalších.

Viz: Mapa strategických příležitostí

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Kultura obchodního jednání v Saúdské Arábii má svá specifika. Řada prvků je podobných s ostatními zeměmi v regionu, přesto je dobré se s ní před cestou dobře obeznámit. Doporučujeme zejména obrátit se na dokument Kultura obchodního jednání zpracovaný MZV.

4.2 Oslovení

Na začátku je dobré oslovovat partnery jejich příjmením, avšak velice záhy se přechází na křestní jména. Je také vhodné použít profesních titulů (Dr. Prof., Mr. Chairman apod.). Při výměně vizitek je vhodné přijmout vizitku pravou rukou a pozorně ji prostudovat. Zásadně se při předávání vizitek je nutné vyhnout levé ruce, která je považována za rituálně nečistou.

Formální anglický pozdrav „How are you“ je při komunikaci v anglickém jazyce naprosto běžný, ba dokonce nutný. I přesto, že jednání budou probíhat v angličtině, je zdvořilé pozdravit arabsky, tedy Salam Alejkum („mír s Tebou“), potažmo na takovýto pozdrav od partnera odpovědět Alejkum Salam. Méně formální rozloučení zní Másalama.

V Saúdské Arábii je jazyková vybavenost na dobré úrovni. Zejména ve větších firmách většina pracovníků ovládá slušnou komunikační angličtinu. V případě vysoce postavených osob, které nestudovaly v zahraničí, je možné se setkat s nižší jazykovou vybaveností. Saúdská strana však nemá problém případného tlumočnicka zajistit. Otázku zajištění tlumočnicka je možné vznést před setkáním, ale spíše pokud zde je podezření, že saúdská firma nedisponuje mnoha jazykově vybavenými zaměstnanci.

4.3 Obchodní schůzka

Před samotným prvním setkáním je nezbytné, aby partner měl dostatečné informace o české firmě a projednávaném obchodním záměru. Tuto informaci je třeba zaslat písemně a včas před navrhovaným termínem setkání. Při absenci odpovědi je vhodné použít telefon, případně, pokud se podařilo získat mobilní kontakt, je neefektivnějším komunikačním prostředkem aplikace WhatsApp. Ideální je, jestliže českou firmu partnerovi může doporučit třetí strana, které partner důvěřuje.

Je vhodné saúdského partnera, na němž nám záleží, obdarovat. Vhodným dárkem je především český křišťál, nepřijatelné jsou jakékoliv dárky s náznaky křesťanské či jiné než islámské náboženské symboliky a nedostatečně oděnými ženami. Evropská vážná hudba je dárkem pouze pro znalce, evropská melodika je výrazně odlišná od arabské a pro partnera nemusí být srozumitelná. Saúdský partner uvítá rovněž informace o ČR, je však třeba dávat pozor, aby případné informační materiály či publikace neobsahovaly nadměrné množství zobrazení náboženských křesťanských staveb a symbolů, nepřijatelné jsou publikace se zaměřením na židovskou symboliku či židovské památky v ČR. O případné výměně darů je možné komunikovat s personálem předmětné osoby.

V případě pracovního oběda či večere v typicky saúdské restauraci či domácnosti se můžete setkat s některými specifiky. Typické uvítací občerstvení je světlá trpká káva dolévaná do malého šálku, potom malý šálek s ouškem sladkého čaje a někdy také datle. Nejslušnější je si kávu nechat dolít, ale ne více než třikrát. Kávu vždy dolévá obsluha. Pokud další kávu již nechceme dolévat, krátce pokýváme šálkem v prstech ze strany na stranu. Šálek se drží pravou rukou.

Pravou rukou se zásadně konzumují jakékoliv nápoje či potraviny, levá ruka se zásadně nepoužívá. To je důležité brát na zřetel např. zejména

při typické arabské večeři, kdy se hoduje na zemi rukama bez použití příborů. Zde je na místě upozornit rovněž na dostatečnou hygienu nohou a kvalitní ponožky, neboť se často stoluje i ve stanu vsedě na zemi na koberecích a zásadně se zutými botami.

Jednání je dobré naplánovat do takových hodin, kdy neprobíhají modlitby. Saúdský partner uvítá, pokud sami berete na zřetel časy modliteb a požádáte o přerušování nedokončeného jednání, abyste umožnili saúdskému partnerovi odebrat se na modlitbu (cca 30 minut). Rovněž není vhodné jednání protahovat nad obvyklou pracovní dobu. Na druhou stranu je saúdský partner namnoze ochoten jednat např. při večeři ve večerních hodinách, na evropské poměry dokonce někdy až neobvykle pozdních.

Je třeba brát na zřetel, že v arabských zemích je vzájemná vzdálenost komunikujících osob kratší než v Evropě. Dlouhé držení ruky hostitelem při vítání je výraz pohostinnosti. Může dojít i k tomu, že Vás saúdský partner provází společností a drží Vás za ruku – i to je výrazem přátelství k Vám, aniž by v tom měly být hledány jakékoliv jiné úmysly. Vysloveným projevem přátelství je objetí a s krátkým dotekem oběma tvářemi (viz francouzský uvítací zvyk, zde však jedenkrát na levou tvář a jednou až vícekrát na tvář pravou). V případě, že se ženy účastní jednání, je vhodné při představování počkat, zda žena ruku nabídne. V opačném případě ženu je možné pozdravit s položením pravé ruky na srdce.

Saúdští obchodníci mají dobrý instinkt pro kvalitu nabídky a řadu osvědčených způsobů, jak tlačit na cenu. Často i po uzavření smlouvy argumentují uměle navýšenými administrativními poplatky, či se snaží získat další slevu. Někdy se mohou neočekávaně vyskytnout období, kdy saúdský partner dlouho nehradí faktury. Výjimkou není ani platba 18-24 měsíců po splatnosti. Nejčastěji se tak děje u firem navázaných na státní projekty, kde jsou příčinou právě zpožděné platby od státu.

Osobní charakter obchodních kontaktů znamená, že neústává jen u jednoho jednání, naopak se předpokládá více setkání za účelem shody nad všemi detaily. Jednání se často vrací zpět již k uzavřeným tématům, a to často za účelem vyjednání lepších podmínek. Obchodní jednání je v první řadě společenským aktem, až v druhé řadě obchodní záležitostí. Není tedy dobré na rychlost jednání tlačit.

Je nanejvýš vhodné neztrácet vnější znaky pozitivních emocí a rozhodně nedávat najevo frustraci, vztek či netrpělivost. Všechny negativní projevy podkopávají pozici při jednání a potenciálně uzavírají dveře úspěšnému obchodu. Je vhodné za vyřčenými slovy a gesty hledat pravé významy, a zároveň si osvojit zvyk taktéž nehovořit přímo, zejména pokud by řečené mohlo vyznít jako kritika.

V Saúdské Arábii je alkohol přísně zakázáno dovážet i prodávat. Téma alkoholu důrazně doporučujeme nevznášet. V případě návštěvy saúdských partnerů je možné počkat na jejich signál zájmu o zařízení, kde se alkoholické nápoje servírují, avšak není vhodné o tématu začínat, pokud vztah s partnery na této bázi není ještě navázán.

Etiketa oblékání na pracovní jednání se v zásadě neliší od evropské, tedy oblek s kravatou, při významných jednáních či večerních příležitostech tmavý oblek. Ženy, včetně cizinek donedávna musely nosit dlouhý černý splývavý plášť, tzv. abáju. Cizinky tento již nemusí nosit, ani zakrývat vlasy šátkem, avšak doporučuje se jí stále mít v záloze, např. pokud je protějšek konzervativního založení.

Počet členů jednacího týmu záleží především na velikosti české firmy. V ideálním případě by měl být složen z obchodního ředitele a alespoň jednoho technického pracovníka, který je schopen podat podrobné informace o technických detailech nabízeného produktu. Věk a genderové složení týmu nehraje zásadní roli.

V Saúdské Arábii je možné být pozván do domu nebo na farmu partnera za městem. Jedná se o součást širokého pojetí pohostinnosti, které je jedním ze základních kamenů saúdské kultury. Je vhodné partnera obdarovat, viz výše. V případě návštěvy domácnosti lze čekat, že členky českého týmu budou ve vsí slušnosti odvedeny do ženské části domu za účelem socializace se ženskou částí rodiny. Segregace mužů a žen je stále praktikována ve velké části místních domácností.

4.4 Komunikace

V Saúdské Arábii je jazyková vybavenost na dobré úrovni. Zejména ve větších firmách většina pracovníků ovládá slušnou komunikační angličtinu. V případě vysoce postavených osob, které nestudovaly v zahraničí, je možné se setkat s nižší jazykovou vybaveností. Saúdská strana však nemá problém případného tlumočnicka zajistit. Otázkou zajištění tlumočnicka je možné vznést před setkáním, ale spíše pokud zde je podezření, že saúdská firma nedisponuje mnoha jazykově vybavenými zaměstnanci.

Při jednání se saúdským partnerem je zvykem nejprve zahájit rozhovor obecnými tématy, např. o klimatických podmínkách, o sportu, o významných událostech v zemi či světě, je však vhodné se zdržet jakýchkoliv kritických komentářů k odlišnostem způsobu života a myšlení v Saúdské Arábii, saúdský partner rovněž nebude kritizovat způsob života a myšlení v ČR. Obecně však lze konstatovat, že saúdský partner bude odmítat islamistický terorismus, resp. jakékoliv formy politicky zaměřeného terorismu. Je nutné si též uvědomit, že současná vládní garnitura proti islamistickému terorismu v zemi intenzivně bojuje. Je rovněž zdvořilé se optat na rodinu, pokud již partnera a jeho rodinné poměry známe.

Fáze „Small Talk“ bývá obecně delší, než tomu bývá v Evropě a rámuje jednání jak na jeho počátku, tak na konci. Obecně je dobré přistupovat k jednání pozitivně, zdržet se přímé kritiky, a zejména se v žádném případě nenechat unést emocemi, dochází okamžitě ke „ztrátě tváře“ a vzniklé škody se jen velice obtížně napravují. Je dobré se vyvarovat jakékoliv kritiky poměrů a způsobu života v Saúdské Arábii, dále pak není dobré jakkoli kritizovat náboženství, nejlépe je vyhnout se náboženským a politickým tématům zcela.

V Saúdské Arábii je stále ještě velmi důležitá osobní přítomnost při uzavírání obchodu. Pravidelná osobní setkání jsou absolutně nezbytná pro získání důvěry partnera a pro zdárné uzavření a pokračování obchodu. Pro navázání prvního kontaktu je vhodný formální dopis. Následná komunikace se vede především na úrovni sociálních sítí, Saúdi převážně používají WhatsApp, ale i Snapchat.

4.5 Doporučení

Základní zásady při jednání se saúdskými, jejichž respektování napomůže prosazení obchodního záměru:

- 1 Navázat s partnerem osobní vztah (zjistit jeho záliby, pozvat jej do ČR, zde se mu řádně věnovat).
- 1 Vždy se usmívat, být zdvořilí a příjemní.
- 1 Nestěžovat si kvůli maličkostem.
- 1 Kritiku udělat nepřímo a vyhnout se konfrontaci.
- 1 Nikdy nedávat najevo rozčlenění – hrozí ztráta respektu partnera.
- 1 Nesnažit se očividně o získání výhody před partnerem – je třeba být kooperativní a spolupracovat. Jedna vyhraná bitva může někdy prohrát válku.
- 1 Nespěchat. Pozvolné jednání od obecných věcí ke konkrétním pomůže partnerovi lépe se vyznat v návrzích.
- 1 Počítat s průtahy - zakalkulovat je do programu.
- 1 Dobře připravit projekt a být v argumentaci konkrétní. Saúdi mívají dobrý přehled o konkurenčních projektech (výrobcích) a v oceňování výhod jsou velmi pragmatičtí.
- 1 Vždy kalkulovat se slevami, provizemi a průtahy při placení. Cenový faktor je na místním trhu rozhodující a je často fatální pro dodavatele příliš kvalitního (a tedy drahého) zboží.
- 1 Počítat s možností, že saúdská strana nevyvine potřebnou aktivitu. Pokud je to možné, je často efektivnější odvést práci za druhou stranu.

4.6 Státní svátky

Hlavní svátky, tedy Eid al Fitr, a Eid al Adha se řídí lunárním kalendářem, tzv. Hijri, proto je dobré každý rok zkontrolovat, na které dny připadají. Přesný den začátku svátků bývá závislý na zpozorování měsíce (začátek ramadánu i Eid al Fitr), může se tedy o den posunout.

Kromě svátků má sváteční atmosféru také celý místní devátý měsíc zvaný ramadán (měsíce se řídí podle lunárního kalendáře, je tedy vždy vhodné zkontrolovat dobu ramadánu pro daný rok), kdy se pravověrní přes den postí (nejedí, nepijí, nekouří, což by v tomto období neměl na veřejnosti činit ani evropský návštěvník) a večer bohatě hodují, a první polovina místního dvanáctého měsíce, kdy se organizuje výroční pouť do Mekky zvaná hadž, které se schopný muslim musí zúčastnit alespoň jednou za život. V době hadže a ramadánu je lépe neorganizovat žádná obchodní jednání. Denní rytmus místních obyvatel bývá převrácený, tedy pokud vůbec komunikují, bývá tomu v pozdních nočních a brzkých ranních hodinách.

Státní svátky v roce 2021 (uváděny včetně dnů volna)

Eid al Fitr - 8.-17.5.

Arafat Day - 19.7.

Eid al Adha - 20.-22.7.

Národní den - 23.9.

Posvátný měsíc Ramadán (není dnem volna, ale je nutné ho brát v úvahu) 13.4.-13.5.

Státní svátky v roce 2022

Eid al Fitr - 3.5. (prázdniny do 5.5., ale obvykle bývají týden před svátkem a týden po něm. Toto bývá vyhlášeno těsně před svátky).

Arafat Day - 9.7.

Eid al Adha - 10.7. (Prázdniny do 12.7.)

Národní den - 23.9.

Posvátný měsíc Ramadán 3.4.-3.5.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Z obchodního hlediska lze Saúdskou Arábii rozdělit na tři oblasti: Džiddu na západním pobřeží a její okolí, jako hlavní obchodní centrum země, Rijád, který je hlavním a také největším městem s cca 5 mil. obyvateli a oblast severovýchodního pobřeží - souměstí Dammam, Dahran a Al Khobar, kde je soustředěn průmysl navazující na těžbu ropy a nerostů.

Distribuční a prodejní kanály odpovídají nejrozvinutějším ekonomikám. V maloobchodě jsou běžné velké hypermarkety a nákupní centra s obchody a butiky všech světových značek. Ve velkoobchodě převládají velcí dovozci a distributoři, většinou velké rodinné holdingy, které se kromě obchodu specializují též na řadu dalších činností - výrobu, stavebnictví atd.

Ačkoli je možné, aby místní firmy byly zcela vlastněné zahraničním subjektem, nelze to doporučit, jelikož specifika místního trhu i zdárné zdolání místních administrativních překážek jdou nejlépe s lokálním vzhledem. Stejně tak pro distribuci na trhu je lepší použít lokálního partnera s kvalitními kontakty v celé zemi.

Obchodní zastoupení právně upravuje tzv. Agency Law, což je královský dekret č. M/11 ze dne 22/7/1962 ve znění zákona M/32 z roku 1980 a prováděcí vyhlášky Ministerstva obchodu č. 1897 z roku 1981. KSA má spolu s Bahrajnem jednu z nejliberálnější právní úpravu obchodního zastoupení ze všech zemí GCC.

Zástupce, resp. zastupitelská smlouva s ním, musí být registrována u ministerstva obchodu a průmyslu, které vypracovalo vzorovou zastupitelskou smlouvu. Tato vzorová smlouva obchodního zastoupení sice není povinná, nicméně řada místních firem z ní vychází a odvolává se na její obligatorní charakter. Důvodem je zejména skutečnost, že zvýhodňuje práva zástupce a zakotvuje pro zástupce tzv. "reasonable compensation" v případě rozvázání smlouvy. V saúdské obchodní právu však tato povinnost zakotvena není, a proto se doporučuje tuto podmínku ze smlouvy vypustit nebo ji blíže specifikovat, aby se předešlo případným nedorozuměním.

Exklusivita obchodních zástupců není povinná. Řada místních firem ji však vyžaduje nebo se snaží, aby Ministerstvo obchodu a průmyslu nezaregistrovalo další zastupitelskou smlouvu pro stejného zahraničního dodavatele. V tomto případě se doporučuje obejít požadavek exkluzivity jejím omezením na region, či město a dále na vybranou část výrobního portfolia firmy (pokud její aktivity zahrnují více oborů). Ministerstvo však vyžaduje exkluzivitu u dovozu a distribuce léků. U dovozu léků zákon též stanoví, že provize agenta nesmí být vyšší, než 15 %.

Angažování několika zástupců je praktické i z hlediska velké vzdálenosti mezi jednotlivými obchodními oblastmi a jejich etnickými (kmenovými) rozdílnostmi.

Více informací k celním sazbám viz Celní sazby

Dokumenty vyžadované při dovozu

Obchodní faktura, certifikát o původu zboží, konosament nebo letecký nákladní list, pojistný certifikát, balící list a prohlášení o shodě jsou dokumenty požadované při dovozu. Od přijetí do WTO se též zjednodušily celní formality, a proto faktura a Certifikát o původu již nemusí být superlegalizovány zastupitelským úřadem KSA v zemi vývozu. Vývozce též může prodávat své zboží přímo a ne cestou autorizovaného distributora, jak tomu bylo dříve.

Každý výrobek musí být doprovázen tzv. Certificate of Conformity, který potvrzuje, že je výrobek v souladu s normami (Přehled místních norem je uveden na internetové adrese www.saso.org.sa), saúdského trhu, které vyhláší Saudi Arabian Standard Meteorology and Quality Organisation. Importér musí vložit veškeré tyto dokumenty do systému SABER. Zde je také seznam organizací, jejichž Certificate of Conformity SASO uznává. Saúdsští partneři se často snaží přenést odpovědnost za registraci v SABER na své partnery. Toto není technicky možné z důvodu nutnosti registrovat přes saúdský IČ.

Zvláštnímu kontrolnímu režimu podléhá dovoz potravin a léků, zejména pokud jde o jejich obaly (označení výrobku a jeho složení musí být v arabštině), způsob přepravy a dovozní kontrolu kvality a požadavky na trvanlivost. Dovoz léků a potravin (včetně živých zvířat) řídí tzv. Saudi Food and Drug Authority, která je propojena s celními orgány, referenčními laboratořemi, SASO a příslušnými ministerstvy. SFDA v současné době přešla od SASO i tvorbu norem pro dovoz potravin a léků.

Veškerá zvířata, tedy např. i kuřata, musí být zabita v souladu s náboženskými pravidly a mít certifikát tzv. „Halal potravin“. Platí rovněž přísný zákaz dovozu vepřového masa a alkoholických nápojů.

Dovoz zdravotnického zařízení podléhá pravidlům a normám Ministerstva zdravotnictví - Ministry of Health - Medical Supply Department a zejména Saudi Food and Drug Authority, která certifikuje zdravotnické prostředky (SFDA).

Některé položky je zakázáno dovážet, např. alkoholické nápoje, vepřové maso, pornografický materiál, produkty s náboženskou symbolikou jiných náboženství, než islám (povolena 1 bible pro osobní potřebu) a zboží izraelského původu.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Vstup zahraničního kapitálu v jednotlivých případech schvaluje a zároveň podporuje zvláště k tomuto účelu zřízená státní agentura Saudi Arabian General Investment Authority (SAGIA). Podrobnosti jsou uvedeny na jejich internetových stránkách, kde jsou rovněž specifikovány obory, které jsou zatím pro zahraniční investory uzavřeny. Jejich seznam je vládními rozhodnutími postupně redukován (viz kapitola 6.5 – Negative List (str. 161 - List of businesses prohibited for foreign investments).

Stoprocentní podíl cizího kapitálu v podniku je možný a repatriace fondů, zisku a platů není omezena.

Základní formy vlastnictví (stručný souhrn, blíže viz SAGIA):

- 1 společnost s ručením omezeným - LLC, tj. limited liability company - min. 2 společníci - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad 500 000 SAR
- 1 společný podnik - JSC, tj. joint stock company - min. 5 společníků - min. vklad 2 mil. SAR (pokud veřejně nabízené akcie, pak 10 mil. SAR) - cizinci z GCC max. podíl 25 % - vlastnictví cizincem nad 51 % pouze u společností s kapitálem nad 20 mil. SAR
- 1 kancelář časově omezená na realizaci projektu - project branch office - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad není požadován
- 1 kancelář trvalá - permanent branch office - 100% zahr. vlastnictví - min. vklad 500 000 SAR

Saúdská investiční agentura SAGIA může, v závislosti na sektoru podnikání, zvýšit minimální požadavek základního kapitálu (až 1 mil. SAR pro výrobní podnik, 20 mil. SAR pro obchodní firmu).

Při zakládání společného podniku nebo samostatné společnosti je třeba dát pozor na diferencované danění zahraničních a saúdských společníků.

5.3 Marketing a komunikace

Formy propagace, marketingu a reklamy odpovídají rozvinutým ekonomikám a využívání hromadných sdělovacích prostředků pro propagaci je zcela běžné. Pro uvedení zejména spotřebního zboží na trh je nutno investovat prostředky do reklamy, pro prosazení zboží do obchodních sítí (zejména FMCG – Fast Moving Consumer Goods, rychloobrátkové spotřební zboží) je nutno počítat stejně jako na ostatních rozvinutých trzích s náklady na slevové akce, na propagaci v letáčích vydávaných obchodní sítí apod.

Při oslovování cílové skupiny spotřebitelů je nezbytné počítat s demografickým složením obyvatelstva - 60 % obyvatel je do 30 let. Reklamní kampaně bývají agresivní a sofistikované.

Z důvodu silně zakořeněné tradice nebo trestnosti je však mnoho témat nepoužitelných, například z politiky, cizího náboženství, sexu nebo konzumace alkoholických nápojů a vepřového masa. Dále se nepoužívá řada metod z oblasti přímého marketingu, např. osobní prodej po domácnostech (respektování soukromí obydlí) a distribuce letáků pomocí pošty - státní pošta není doručována do jednotlivých domů a bytů ale pouze na PO Boxy. Balíková dovozka je možná pouze při kurýrních zásilkách soukromých firem jako DHL, TNT, Aramex apod. Při marketingových akcích je nezbytné respektovat z důvodu místního výkladu a praktikování islámu a zákazu jakékoli pracovní a veřejné činnosti v dobách modliteb.

V současné době většina firem využívá kombinaci různých druhů reklamy jako je rádio, televize (zejména satelitní), deníky, billboardy a předváděcí akce, např. s nákupních střediscích.

Saúdsko arabský reklamní trh se rychle rozvíjí, příjmy z reklamy mají v příštích 5 letech zaznamenat meziroční nárůst o 20 %. Největší podíl na reklamním trhu (60 %) mají stále tištěná média, zejména arabsky psané deníky, jako je Al Shark Al Awsat, Okaz, Al Hayat, Al Jazeera, Al Riyadh, které vycházejí v nákladu 80–170. tis. výtisků. Podíl tištěných médií nicméně postupně klesá, zejména v souvislosti s nárůstem venkovní reklamy (velkoplošné obrazovky pro projíždějící řidiče) a digitálních médií.

V posledních letech, tak jako ve zbytku světa a s ohlasem na výrazně mladou populaci, prudce stoupá vliv sociálních sítí, zejména Snapchat, Instagram a Twitter. Tato reklama také bývá méně regulovaná a regulovatelná. Influenciři jsou často hosty významných firemních akcí (otevírání autosalonů, apod.).

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Saúdská Arábie má poměrně moderní právní úpravu ochrany duševního vlastnictví. Řídicím úřadem je Saúdský úřad pro duševní vlastnictví (Saudi Authority for Intellectual Property), který integruje registraci a správu všech předmětů ochrany duševního vlastnictví (zejména patenty, ochranné známky, topologie polovodičových prvků, rostlinné odrůdy, průmyslové vzory, apod.). Portál SAISP obsahuje také všechny platné právní normy v této oblasti, bohužel pouze v arabštině. V případě porušení práv k duševnímu vlastnictví je možné hledat nápravu u obchodních soudů. Doporučujeme svěřit proces registrace ochranných známek a dalších chráněných předmětů duševního vlastnictví renomované advokátní kanceláři, stejně jako případné vymáhání vyplývající z porušení těchto práv.

5.5 Trh veřejných zakázek

V KSA neexistuje ústřední komise pro udělování státních zakázek. Každá vládní agentura, či ministerstvo má plnou pravomoc udělovat zakázky na základě podmínek příslušné legislativy a za tímto účelem vypisovat tendry. Zákon o státních zakázkách předepisuje, aby výběrová řízení byla vyhlášována v oficiálním věstníku (vychází pouze v arabštině), dvou místních denících a v elektronických médiích, včetně stránek regionálních obchodních a průmyslových komor. Doba od vyhlášení tendru do jeho uzávěrky nesmí být kratší, než 30 dní. Od roku 2018 funguje centrální portál veřejných zakázek ETIMAD, který je však pouze v Arabštině.

Zahraniční firmy, které se hodlají účastnit příslušných tendrů musejí být nejprve zaregistrováni u orgánu vypisujícího tendr (ministerstvo, místní samosprávy, státní agentury) a projít obecnou předkvalifikací. U veřejných prací musí kontraktor získat příslušný stupeň kvalifikace (třídu) u Ministry of Municipality and Rural Affairs. Když dojde k vypsání tendru příslušná organizace je následně sama osloví k předložení nabídky. Zákon totiž stanoví, že příležitost k účasti na státních zakázkách ostanou všechny "kvalifikované" společnosti. Minimální počet oslovených je 3, v případě stavebních prací 5. Zakázky do 1 mil. SR (200 tis. EUR) je možné udělit bez výběrového řízení. V případě nákupu zbraní o "kvalifikovanosti" výrobce rozhoduje předseda vlády. Některé rezorty (např. ministerstvo zdravotnictví v případě nákupu léků) každoročně aktualizují seznam firem, které se mohou státních zakázek zúčastit (tzv. "eligibility").

Zákon o státních zakázkách se nevztahuje na veřejné akciové společnosti jako je např. Saudi Aramco, nebo SABIC, nicméně v praxi se i tyto subjekty příslušnými pravidly řídí.

Zahraniční společnosti se mohou tendru zúčastnit napřímo, nicméně jejich šance na vítězství se zvyšují v případě, že mají v zemi registrovanou pobočku, či ještě lépe společný podnik s místním partnerem. Zákon totiž uvádí, že v případě státních zakázek mají přednost saúdské firmy následovány společnými podniky s převahou saúdského kapitálu a saúdské zboží má přednost před zahraničním, a to i v případě jeho nižší kvality, pokud splňuje požadavky tendru. Zadáání tendru většinou též předepisuje minimální podíl zakázky, který zahraniční firma musí udělit saúdskému subkontraktorovi (v případě kontraktu na veřejné práce je to 30%), nebo minimální podíl zboží a služeb kontrahovaný v místě. V případě, že má zahraniční firma v zemi svého místního zástupce či distributora, je státní subjekt povinen příslušné zboží nakoupit od něj (např. automobily a náhradní díly). Náhradní díly se mohou nakupovat pouze od oficiálního dealera.

Zahraniční firma, která nemá v zemi pobočku a získala kontrakt, si musí do 30 dní od udělení zakázky zaregistrovat tzv. "temporary branch".

I přes nezbytnost předchozí kvalifikace na seznam jednotlivých ministerstev (vendor list) bývá většina velkých tendrů dvoukolová. První kolo, tzv. "beauty contest" slouží k vyřazení uchazečů, kteří nesplňují požadavky na finanční přiměřenost, technickou kvalifikaci či nemají požadované reference předchozích zakázek srovnatelných s vypsáním tendrem. V druhém kole jsou vybraní uchazeči vyzváni k předložení technické a finanční nabídky (předkládají se zvlášť v zalepených obálkách). Spolu s nabídkou je vyžadována nabídková záruka "bid bond" ve výši 2 % z hodnoty nabídky, který musí být vystaven nebo potvrzen saúdskou bankou nebo pojišťovnou akreditovanou u centrální banky. Bid bond musí být vrácen nabízejícímu do 7 dnů od uplynutí jeho platnosti.

Každý vypisovatel tendru musí jmenovat dva tříčlenné nabídkové výbory. Tzv. "opening committee" otevírá obálky a posuzuje, zda nabídka splňuje formální požadavky tendru. "Decision Committee" poté nabídku hodnotí po technické stránce (výbor si může vyžádat stanovisko nezávislého experta). Cenová a finanční část nabídky smí být otevřena pouze pokud nabídka prošla technickou částí výběrového řízení. Nejnižší cena nebývá jediným kritériem pro udělení zakázky, posuzuje se celková výhodnost i z hlediska doby plnění, finančních podmínek a doprovodných služeb (délka záruky, bezplatného servisu atd.).

Zakázky nad 3 mil. SR (600 tis. EUR) musí být schváleny vedoucím pracovníkem zadavatele tendru (např. ministrem), zakázky nad 100 mil. SR (20 mil. EUR) schvaluje předseda vlády.

Vítěz tendru musí do 10 dní od obdržení příslušného oznámení otevřít záruku za dobré provedení díla (Performance Bond) ve výši 5 % hodnoty zakázky a následně je přizván k podpisu kontraktu. Každá státní agentura má svůj "modelový kontrakt" jehož podmínky jsou více-méně dané až na technická specifika zakázky. Většina kontraktů bývá v arabštině, ve výjimečných případech však může státní agentura uzavřít kontrakt i v angličtině. Znění kontraktu bývá součástí tendrových podmínek. Pokud jde o platební podmínky, standardní bývá plat předem do 20% hodnoty kontraktu, dále platba vázaná na provedení částečného plnění (dodání zboží, měsíční výkazy prací apod.) a tzv. zádržné "retention money" ve výši 10% zakázky, které je uvolněno po převzetí díla zákazníkem a předložení potvrzení o úhradě všech daní spojených s předmětem plnění kontraktu, které vydává daňový úřad (Department of Zakat and Income Tax). Za pozdní plnění zakázky bývá penále do max výše 4% z hodnoty zakázky u dodávek zboží a 10% u zakázek na stavební nebo montážní práce.

Případné spory řeší tzv. Board of Grievances.

České firmy byly v minulosti opakovaně cílem pokusů o podvod, kdy jim subjekty, vydávající se za saúdské konzultanty, či přímo zástupce státních orgánů, nabízely účasti, či přímo oznamovaly výhry v tendrech. Ve většině případů se jedná o záminku, jak vylákat z českých firem peníze za různé fiktivní administrativní poplatky. Doporučujeme kontaktovat obchodně-ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Rijádu pro ověření existence a důvěryhodnosti takových nabídek.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební podmínky jsou, vzhledem k rozvinutému bankovnímu a finančnímu sektoru s přítomností jak zahraničních bank, tak zahraničního managementu v místních bankách, na standardní světové úrovni. Běžně používanou platební podmínkou je platba akreditivem, finanční převody jsou relativně rychlé.

Platební morálka závisí zejména na celkové ekonomické situaci. V případě plateb státu kontraktorům státních zakázek, se s ohledem na ekonomickou situaci v minulosti staly případy, kdy platby proběhly až dva roky po splatnosti. Stejně tak soukromé společnosti, jejichž činnost je z velké míry závislá na platbách z veřejného sektoru, mohou někdy hradit takto pozdě. Platební morálka v ostatních případech bývá poměrně dobrá.

Spory řeší podle saúdského práva tzv. Board of Grievances (zvláštní tribunál určený pro řešení určitých typů sporů, např. mezi kontraktorem a státem v případě státních zakázek a sporů zahraničních subjektů s místními partnery). Tato instituce potvrzuje též rozsudky zahraničních arbitráží.

V roce 2014 byl založen SCCA (Saudi Center for Commercial Arbitration), který je nezávislým rozhodčím soudem pro obchodní spory. Jedná se pravděpodobně o nejlepší variantu mimosoudní arbitráže a mediace. Jeho rozhodnutí jsou pak přímo vykonatelná.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup na území SAK je nutné vízum. V říjnu 2019 byla zavedena turistická víza, která je možné použít i pro obchodní jednání. Vízum se vyřizuje zcela elektronicky, z důvodu pandemie bylo jejich vydávání pozastaveno.

Pro cesty do Saúdské Arábie je vhodné sledovat aktuální doporučení na stránkách MZV a velvyslanectví ČR v Rijádu, zejména s ohledem na dynamicky se měnící podmínky vstupu dle vývoje pandemické situace.

Ostatní víza je nutné získat prostřednictvím velvyslanectví Saúdské Arábie v Praze.

Kontakty:

Královské velvyslanectví Saúdské Arábie

angl. Royal Embassy of Saudi Arabia
Korunovační 622/35, 160 00 Praha 6 - Bubeneč
tel. 257 316 606 257 316 597
fax 257 316 593
e-mail resa@saudiembassy.cz

provozní hodiny po-pá 9:00 – 15:00

konzulární oddělení

tel. 257 316 606
fax 246 004 102

e-mail resac@saudiembassy.cz

provozní hodiny po-čt 10:00 – 15:00

Údaje jsou aktualizovány na www.mzv.cz - Diplomatické úřady - Cizí úřady v ČR - Přehled úřadů cizích zemí pro českou republiku - S - Saúdská Arábie.

Podmínkou pro vystavení víza přes saúdskou ambasádu je ze strany českého žadatele vyplněný vízový dotazník elektronického systému ministerstva vnitra enjazit a dále žádost ZÚ KSA a podepsané prohlášení s poučením o zákazu dovozu vybraných komodit (alkohol apod.), předložení 2 pasových fotografií, cestovní pas, platný nejméně po dobu 6 měsíců od data plánovaného výjezdu do SAK, a úhrada správního poplatku prostřednictvím systému enjazit. Vízový poplatek se mění dle kurzu USD a liší se dle typu víza, informace podá ZÚ SAK v Praze. Obvykle se vystavuje jednorázové vízum na dobu pobytu do 30 dní, v odůvodněných výjimečných případech lze získat i vízum na 90 dní či vícenásobné vízum s délkou pobytu do 30 až 90 dnů. Při plánování cesty do SAK je nezbytné počítat s dostatečným časovým předstihem pro vyřízení víza (3-4 týdny) a s omezeními pracovní doby po dobu saúdských svátečních období - ramadánu, eidů, hádže apod.

Při žádosti o pracovní pobyt se požaduje rovněž pozvání sponzora (saúdského zaměstnavatele), schválené ministerstvem vnitra SAK (saúdské ministerstvo zahraničních věcí o schválení informuje příslušný ZÚ), dopis vysílající organizace z ČR, zdravotní zpráva, 2 pasové fotografie a úhrada správního poplatku.

Do SAK je zakázán dovoz alkoholu, drog, podezřelých léků, vepřového masa, zbraní, pornografie a materiálů za účelem propagace jiného než islámského náboženství. Bibli lze dovézt pouze pro osobní potřebu, dovoz většího množství této a podobných publikací je považován za dovoz za účelem propagace a hrozí za něj přísné tresty. Je ilegální a přísně trestáno nejen alkohol a pornografii dovážet, ale i vlastnit.

Nevstupujte na území SAK pod vlivem alkoholu, může to mít nepříjemné následky v podobě přísného trestu. Homosexuální chování vč. homosexuálního pohlavního styku je ilegální a může vést až k trestu smrti. Při cestování po SAK je striktně zakázán nemuslimům vstup do měst Mekka a Medína. Dále je zakázáno fotografování a filmování osob bez jejich svolení a pro bezpečnost státu významných objektů. Během devátého měsíce místního kalendáře (ramadánu) je zakázána konzumace jídla, pití a kouření na veřejnosti přes den (od úsvitu do soumraku).

Riziko infekčních onemocnění je poměrně nízké. Pro delší pobyt se doporučuje očkování proti hepatitidě typu A i B, břišnímu tyfu a meningitidě, malárie se v oblasti prakticky nevyskytuje (výskyt malárie je občas zaznamenán v jižních oblastech SAK), naopak se oproti Evropě častěji vyskytují hepatitidy typu C i D. Další údaje např. www.travmed.com, www.who.int a mnoho dalších webových stránek, zabývajících se cestovní medicínou.

V SAK jsou k dispozici dvě elektrické sítě, a to 110 V/60 Hz a 220 V/60 Hz, na napětí je třeba dávat pozor při zapojování přístrojů do zásuvky (notebooky, holicí strojky apod.). Dodávky elektřiny jsou bez problémů. Existuje mnoho různých typů zásuvek, příslušné adaptéry jsou však v SAK celkem běžně k dostání. Na výše uvedené skutečnosti si dejte pozor i při nákupu elektrospotřebičů v SAK. Dosti často jsou ovšem i přístroje na 220V vybaveny britskými zástrčkami.

Obecná kriminalita je nízká, opatrnost je na místě pouze při pobytu např. na tržištích (súcích) v době nejvyšší návštěvnosti, kde se cizinec pohybuje na malém prostoru v davu. Stejně jako např. v Praze i jiných velkých evropských městech je třeba dávat pozor na kapsáře, kteří se zaměřují zejména na krádeže mobilních telefonů. V zaparkovaných autech není vhodné ponechávat věci na očích kolemjdoucích. Auta je nutno při parkování zamykat.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zahraniční společnost, která v zemi zřídí svoji pobočku, společnost s ručením omezeným, či akciovou společnost může zaměstnávat místní i zahraniční osoby. **V zemi probíhá postupně program tzv. "Saúdizace", Nitiqát**, který stanovuje systém kvót minimálního podílu saúdských zaměstnanců. Kvóty jsou stanovené s ohledem na obor činnosti a velikost firmy (malé firmy mají nižší procentní kvóty než velké), takže je nyní celkem cca 200 rozdílných kategorií kvót. Podle dodržování kvót jsou firmy označeny nálepkami premium, zelená, žlutá a červená a jsou stimulovány či sankciovány (premium a zelená již nemusí žádat o povolení pro nábor cizích zaměstnanců a může zaměstnat pracovníky firem ze žluté a červené kategorie bez souhlasu jejich sponzorů), žlutá má stop stav na nábor nových zahraničních sil a nesmí prodloužit stávající pracovní povolení na více jak 6 let a červená má stop stav i na prodloužení stávajících pracovních povolení. V posledních letech také práce v některých sektorech, nejvíce v maloobchodním sektoru, přechází pod plnou saúdizaci (prodej automobilů a motocyklů, prodej oděvů, kancelářských potřeb a nábytku, elektroniky, hodinek, skla, zdravotnických a stavebních potřeb, autodílů, kobereců a dezertů). Více informací .

Mzdy a platy se nedaní, ale odvádí se z nich sociální pojištění tzv. GOSI (General Organisation for Social Insurance), Zaměstnavatel odvádí u místních sil 11%, u zahraničních 2%, místní pracovní síly odvádějí ze svého platu 9% . Pro zahraniční pracovníky není sociální ani zdravotní pojištění povinné. Zahraniční firmy však většinou svým zahraničním zaměstnancům zdravotní pojištění platí. Pro Saúdy je lékařská péče zdarma.

V březnu 2011 byl vydán dekret, který stanovil minimální měsíční mzdu ve státním sektoru na 3000, SR (cca 15 000 Kč). Pro soukromý sektor tato hranice neplatí. Průměrná měsíční mzda v soukromém sektoru se pohybuje kolem 8 000 SR. (řidič - 2 000, účetní - 4 000, stavební inženýr 7 500, stavební manažer 15 000 SR.). Minimální mzda se také liší dle sektoru a pokud se jedná o saúdského či zahraničního občana.

Rozvazování pracovního poměru s místními silami je všeobecně riskantní, zejména bez konzultace s právníkem. Pracovní vztah upravuje tzv. "Labour and Workmen Law" - Royal Decree No. M/21 of 1389 H. Pracovní smlouva musí být písemná, v arabštině a dvou originálech. Před soudem však ob stojí v případě sporu i ústně uzavřená pracovní smlouva. Podmínky uzavřené v pracovní smlouvě nesmějí být v rozporu se zákony.

O zaměstnávání občanů z ČR je v SAK poměrně velký zájem zejména ve zdravotnictví. Ve zdravotnických oborech existuje na českém trhu HR několik agentur, specializovaných na teritorium SAK, viz níže.

Základní podmínkou zaměstnání v SAK je patronát zaměstnavatele, tzv. sponzora. Bez existence sponzora - a tedy pracovní smlouvy a jeho pozvání - nelze získat saúdské vízum. Pracovní smlouvy jsou obvykle jedno- až dvouleté a při spokojenosti zaměstnavatele je obvykle nabízeno další jednoleté prodloužení. Zaměstnavatel je povinen zaměstnance zdravotně pojistit. Doba dovolené se obvykle pohybuje mezi 40 až 49 dny, do nichž se započítávají i víkendy (pá, so) či svátky (eidy).

Je obvyklé, že sponzor poskytuje zaměstnanci ubytování (vč. nákladů na spotřebu energií) a dopravu na pracoviště. Ve zdravotnictví je ubytování obvykle nabízeno ve vlastních prostorách uvnitř nemocnic, kde platí relativně přísná pravidla (limitovaný večerní návrat do ubytovacích prostor, zákaz návštěv opačného pohlaví apod.). Pokud není sponzor schopen zajistit vlastní ubytování, dává zaměstnanci k dispozici jednorázovou sumu na ubytování. V případě středních a vyšších manažerských funkcí dává sponzor obvykle rovněž jednorázový příspěvek na pořízení automobilu. Sponzor zpravidla nekontroluje, zda jakýkoliv jím poskytnutý příspěvek zaměstnanec využil plně či jen zčásti. V případě možnosti ubytování mimo areál zaměstnavatele je vhodné (až nutné s ohledem na bezpečnost, místní zvyklosti a životní styl) ubytování v compoundech evropského typu. Nesezdané páry nemají ve zdejších podmínkách legální možnost společného ubytování (dle místních zvyklostí se nesmí spolu ani pohybovat na veřejnosti).

Sponzor rovněž poskytuje zaměstnanci minimálně jednu zpáteční letenku ročně pro cestu domů (v některých případech i finanční částku, jejíž přímé využití nekontroluje).

Doporučujeme též navštívit webové stránky příslušných personálních agentur, které zprostředkovávají práci pro české zdravotníky v SAK (Go Global Consulting, Euro Staff).

5.9 Veletrhy a akce

Pořádání veletrhů bylo s ohledem na pandemickou situaci prakticky zastaveno.

Z nejvýznamnějších veletrhů je možné jmenovat:

World Defense Show 6.-9.3.2022

Saudi International Airshow - data budou oznámena, koná se bienálně

Intersec

Riyadh Travel Fair - cestovní ruch

Global Health Exhibition - zdravotnictví

Saudi Agriculture - zemědělství a potravinářství

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Saúdské Arábii:

Embassy of the Czech Republic

Saad Bin Gharir Street
Al Nuzha District
Riyadh
Kingdom of Saudi Arabia

Plánek a podrobnosti o úředních hodinách: viz www.mzv.cz/riyadh

Poštovní adresa:

Embassy of the Czech Republic
P.O. Box 94305
Riyadh 11693
Kingdom of Saudi Arabia

telefon: 00966 11 4503617-19

fax: 00966 11 4509879

e-mail: riyadh@embassy.mzv.cz, konzulární a vízový úsek: consulate_riyadh@mzv.cz, ekonomický a obchodní úsek: commerce_riyadh@mzv.cz

Provozní doba velvyslanectví: neděle - čtvrtek 07:45 - 16:15

Z letiště se lze jak v Rijádu, tak v ostatních městech, do kteréhokoliv cílového bodu ve městě (stejně tak opačně z města na letiště) dopravit pouze taxislužbou, veřejná hromadná doprava, akceptovatelná pro evropského cestovatele, neexistuje. Cena za taxi z letiště na úřad resp. do centra města by se měla pohybovat kolem 70,- SAR. V nejlepších hotelích je možno si sjednat dopravu hotelovým mikrobusem zdarma, zvláště pak pro větší počet osob, cestujících společně. V zemi funguje spolehlivě služba Uber, či její obdoby jako Careem či Bolt.

Honorární konzulát Džidda

Vedoucí úřadu:

Hussein Shobokshi
funkce: honorární konzul
mobil: +966 505 627 512

Sídlo:

Honorary Consulate of the Czech Republic
18 Hussain Shobokshi Street
Al Hamra District
Jeddah

Poštovní adresa :

Honorary Consulate of the Czech Republic
18 Hussain Shobokshi Street
Al Hamra District
P.O.Box 16286
Jeddah 21464

Saudi Arabia

telefon: 00966 12 6684 568

fax: 00966 12 6681 368

e-mail: jeddah@honorary.mzv.cz, crhcjed@gmail.com

web: www.crhcjed.com

Působnost úřadu: Saúdská Arábie, pouze pro provincie Mekka, Medina a Baha

Časový posun: + 1 hodina v době letního času, + 2 hodiny v době zimního času

Provozní hodiny úřadu: denně, neděle - čtvrtek 9:00 – 13:00

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Praktická tel. čísla:

- 1 policie: 999
- 1 dopravní nehody: 993
- 1 ambulance: 997
- 1 požárníci: 998
- 1 silniční bezpečnost: 996
- 1 mezinárodní telefonické hovory: 900
- 1 předpověď počasí: 966
- 1 poruchy elektřiny: 933
- 1 poruchy odpadu: (1) 4461177
- 1 poruchy dodávek vody: (1) 4763333
- 1 vlaková spojení: (1) 4489678
- 1 letecká spojení: (1) 2221700

Mezinárodní předvolba z ČR +966

předvolby největších měst (další informace v AJ)

- 1 Abha 17
- 1 Dammam 13
- 1 Dahrán 13
- 1 Ghat 16
- 1 Džidda (Jeddah) 12
- 1 Džubail (Jubail) 13
- 1 Khobar 12
- 1 Medína (Madinah) 14
- 1 Mekka (Makkah) 17
- 1 Qássim 13
- 1 Rijád (Riyadh) 11
- 1 Shuqayq 13
- 1 Taif 12
- 1 Janbú (Yanbu) 14

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Statistické přehledy:

- 1 www.sama.gov.sa saúdská centrální banka
- 1 <https://www.stats.gov.sa/> saúdský statistický úřad

Významné adresy:

<https://www.businessinfo.cz/saudska-arabie>

- 1 www.my.gov.sa portál saúdských ministerstev a dalších veřejných institucí
- 1 www.sagia.gov.sa saúdská agentura na podporu investic
- 1 www.saudichambers.org.sa ústředí saúdských obchodních komor
- 1 www.recexpo.com veletržní výstaviště v Rijádu
- 1 www.acexpos.com veletržní výstaviště v Džiddě

Nejdůležitější internetové zdroje informací:

- 1 www.mzv.cz/riyadh - stránky ZÚ ČR v Rijádu
- 1 www.saudia-online.com ekonomické a všeobecné informace
- 1 www.sauditourism.sa a <http://www.scth.gov.sa> cestovní informace k Saúdské Arábii
- 1 www.saudiembassy.net saúdský ZÚ v USA
- 1 www.sagia.gov.sa saúdská agentura na podporu investic
- 1 www.customs.gov.sa saúdská celní správa
- 1 www.saso.org.sa saúdský úřad pro technickou normalizaci
- 1 www.saudichambers.org.sa ústředí saúdských obchodních komor
- 1 www.riyadhchamber.com - obchodní komora v Rijádu
- 1 www.jcci.org.sa - obchodní komora v Džiddě
- 1 www.chamber.org.sa - obchodní komora v Dammamu
- 1 www.arabnews.com saúdský deník Arab News

Různé mezinárodní:

- 1 www.gcc-sg.org organizace arabských států Perského zálivu
- 1 www.isdb.org rozvojová banka islámských zemí
- 1 www.meed.com anglický ekonomický týdeník pro Blízký východ